

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De iniustis talliis, & peccati huius magnitudine. Cap. III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46161)

Leo cepit sufficienter catulis suis, & necavit leenis suis, & implevit præda spelūcas suas. Et subditur: Ecce ego ad te, dicit Dominus exercituum, & succendam vsque ad summum quadrigas tuas, & leunculos comedet gladius, & exterminabo de terra prædā tuam. Et Iob 27. Hæc est pars impij apud Deū, & hæreditas violentorum, quā ab omnipotente suscipient. Si multiplicati fuerint filij eius, in gladio erit: & nepotes eius nō saturabuntur pane. In futuro verò pœna raptorum erit, q̄ rapinæ eorum collis eorum imponentur: & sic coram toto mūdo ducentur, deinde verò suspendentur. Raptores simili pœna vel maiori debent puniri quā latrones: sed non est qui audeat hoc facere: sed cælestis rex qui nō timet eos, hoc faciet. Vnde Thre. 1. Iniquitates meæ circūuolutæ sunt, & impositæ collo meo. Iniquitates possunt intelligi res iniquè acquisite. Amos 4. Iurauit Dominus in sancto suo: quia ecce dies venient super vos, & leuabunt vos in contis, id est, in perticis, ad modū eorum qui suspenduntur. Rapinæ etiam se habebūt ad raptores, vt molæ asinaria collo eorū suspensæ ad inferiora loca inferni eos trahentes. Vnde Prou. 21. Rapinæ impiorū detrahent eos. Hæ sunt pœnæ raptorum, quas debent expectare, certi omnino q̄ venient super eos, nisi pœnituerint. Iurauit enim Dominus se nō traditurum obliuioni rapinas eorū. Vnde Amos 8. Audite hoc qui conteritis pauperem. Et subiungitur: Iurauit Dominus in superbiam Iacob: si oblitus fuero vsque ad finem opera eorum.

De iniustis tallijs, & peccati huius magnitudine.

CAPVT III.

Tertio loco inter species auaritiæ dicendū est de peccato iniustarum talliarū. A quo peccato tria deberent cohibere homines, scilicet peccati magnitudo, & vtilitas quæ est in faciendis tallijs, & damnū quod prouenit inde eis qui eas faciunt. Magnitudo verò huius peccati ex hoc potest ostendi, q̄ præter peccatum rapinæ est ibi peccatum proditiōis. Est etiam ibi ingratitude & contemptus Dei, & angelorum. Quod proditiō sit ibi, potest ostendi multipliciter. Primò sic, Si aliquis paterfamilias filium suū transierit per aliquam viam periculosam, bonæ fidei alicuius cōmendaret, & certam summam pecuniæ pro hoc ei assignaret: si ille vltra summam illam filio eius aliquid auferret, proditor esset. Et diceret paterfamilias: Ego cōmendaueram filium meum bonæ fidei illius, & ipse spoliauit eum. Sed constat q̄ Deus filios suos commendauit potenti- bus huius mūdi, & definiuit eis de quibus deberent esse conten-

ti. Vnde Luc. i. quum quaerent milites à Ioanne Baptista quid facerent. Respondit Ioannes: Neminem concutiatis, neque calumniam faciatis, & contenti estote stipendiis vestris. Prohibentur eis primo duo peccata, per quæ solent potentes pecuniâ à pauperibus extorquere, scilicet cōminatio & calūnia. Cōminatio, vbi dicitur, Neminem cōcutiatis: calūnia verò in sequenti verbo. Deinde verò ostenditur eis, q̄ stipendiis suis debent esse cōtenti. Vnde si vltra stipendia sua accipiūt, sunt proditores. ¶ Spoliant enim filios Dei bonæ fidei eorum commendatos: nisi faciāt hoc in illis casibus in quibus eis licet. ¶ Secundò ostenditur idem sic. Constat q̄ tantam fidem debet dominus subdito, quantam subditus domino. Sed si subditus caperet dominum, vel alio modo, malefaceret, proditor esset. Igitur si dominus subditum capiat, vel aliud malū ei faciat, proditor est: nisi ille culpā cōmiserit quæ hoc requirat: nec minus indecens est, si dominus absq; culpa subditum capiat, quam si subditus dominū caperet. Dicunt aliqui milites: Si alicui qui non esset meus subditus malefacerem, bene scio q̄ peccarem: sed si subdito meo malefacio, tunc non credo me peccare vel tantum peccare. Quibus dici potest, q̄ secundum hoc dominatio eorum diabolica est. Diabolus enim talis dominus est, q̄ sibi subditis loco retributionis afflictionem & pœnam tribuit, & illis qui melius sibi seruiunt plura mala facit: præterea quis sanis capitis dubitet minus licitum esse hostem esse in ciues, quam in extraneos: quis nesciat crimen proditoris esse, cum amicis inimicitias exercere? Subditi verò secundū Sapientē sunt humiles amici. Præterea, cum certum sit q̄ miles iste fidem debebat pauperi homini antequam faceret sibi homagium tanquā fratri suo Christiano, nec pauper illum à fide illa absoluit, quū ei homagium fecit: imò vinculum quod inter eos erat osculo pacis confirmatum est: quomodo ergo miles immunis est à crimine proditoris, quū malum facit ei, nisi ei prius significet q̄ non vult ei fidem istam seruare, & q̄ non vult eum de carcere tanquā subditum, sed tanquā hostem habere? Peccatum etiam ingratiudinis est ibi. Deus enim eum honorauit, aliis hominibus præficiendo. Ipse verò ex hoc inhonorat Deum in pauperibus eum opprimendo: in hoc similis militibus, qui Deum crucifixerunt, qui de arundine de manu Domini suscepta, caput eius percutiebant. In arundine significatur terrena potestas, quam milites à Deo acceperunt, & deinde ex ea Deū in pauperibus percutiunt. Contemptus etiam Dei, & angelorū est

est ibi. Licet enim Deus tradiderit pauperes custodiendos potentibus huius seculi: tamen ipse noluit eos esse absque custodiibus caelestibus, in quod unusquisque homo habet unum angelum sibi ad custodiam deputatum, quem contemnit qui pauperem hominem opprimit, & in ipso etiam angelo Deum contemnit, cuius nuntium non reueretur.

¶ De sex malis quae proveniunt alicui ex quod tallias faciat.

SECUNDO deberet cohibere milites à talliis multiplex damnum quod inde provenit eis. ¶ Primum autem damnum quod ipsi incurrunt est, quod Dominus videns eos iniquos in paucis bonis temporalibus eis commissis non vult eis ea augere. Scit enim quod qui in modico iniquus est, & in maiori iniquus est. secundum quod legitur Lucae 16. Vnde frequenter videmus milites, qui tallias faciunt, pauperes, illos autem qui non faciunt, divites. ¶ Secundum damnum est, quod subditi eorum fugiunt eos: & fit iusto Dei iudicio, ut qui plus voluerant habere quam deberent, non habeant etiam quod deberent habere. Vnde legitur 3. Reg. 11. quod Roboam filius Salomonis volens aggravare iugum filiorum Israel, dominium decem tribuum amisit. ¶ Tertium damnum est, caelestis regni amissio. Sicut enim dominus dicitur illi qui fidelis est in temporalibus istis: Euge serve bone, &c. Ita dicitur ei qui infideliter se habuit, Vae tibi serve nequam & infidelis: quia super pauca fuisti infidelis, super nulla te constituam: intra in carcerem dominus tui, qui scilicet preparatus est diabolo & angelis eius. Mira insania est potentum huius mundi, qui cum receperunt aliquid terrenum, non curant de Deo, quasi nihil ultra essent recepturi: & quia plus habent de terra quam alij, ideo omnino non curant de caelo. ¶ Quartum damnum est, quod durum iudicium & absque misericordia merentur sibi apud Deum. Ea enim mensura qua mensi fuerint illis quibus praesunt, remetietur eis ab eo, qui praestit illis. Vnde non credant Deum misericorditer acturum cum eis, cum ipsi non habeant se misericorditer, nec etiam iuste cum suis subditis. Ad quod pertinet quod legitur Sapient. 6. Cito apparebit vobis regibus, quoniam iudicium durissimum in his qui praesunt fiet. Exiguo enim conceditur misericordia: potentes autem potenter tormenta patientur. Non enim subtrahet personam cuiusdam dominus, qui est omnium dominator: nec verebitur magnitudinem cuiusquam, quoniam pusillum & magnam ipse fecit, & aequaliter cura

est illi de omnibus. Fortioribus autem fortior instat curatio.
¶ Quintū damnū est, quod interdum aliquis tyrannus potentior eos opprimit, sicut ipsi minus potentes opprimunt. Vnde in Psal. Deus conteret dentes eorū in ore ipsorū, &c. Per dentes eorū & molas leonū, intelligitur potestas deuorandi pauperes, & conterendi, quam dominus interdum aufert. **¶** Sextū damnū est, quod odio habentur ad modum luporum. Ideo lupus odio habetur, & ab hominibus, & à ceteris animalibus: quia non uiuit, nisi ex eis quæ aufert. Eadem ratione exosi sunt homines rapaces. In hoc tamen differentia est, quod lupi rapinas non exercent contra lupos, sed contra animalia alterius speciei: sed tales homines contra eos, qui sunt eiusdem speciei, rapinas exercent.

¶ De uilitate huius peccati.

TERTIO deberet cohibere milites à talliis uilitas quæ est in faciendo eas. Sicut enim gloriosum est dare, sic vile est quærere. Et tanto uilius uidetur esse genus quærendi, quanto uilior & inferior est persona à qua quæritur, & nobilior persona quæ quærat. Vnde uilitas ista quærēdi, repressiuum quoddam deberet esse militibus ne ultra vires expenderēt. Plus enim ignominia est in quærēdo, si ipsi scirent intelligere, quàm sit honoris in expēdēdo indiscretè. Sed dicit aliquis miles, Oportet nos uiuere, & uiuere non possumus, nisi iniustas tallias faciamus. Cui respōdeo, quod in valde periculoso statu sunt. Similes enim sunt illi qui in carcere esset, cui non apponerēt nisi toxicata: & sic cogitaret in mente sua, Non possum uiuere, nisi comedam: & si comedo, mortem meam comedo. In magno animi dolore deberent esse qui in tali statu se uident, & totam uitā istā deberent continere.

De fraudibus negotiatorum. CAP. IIII.

Quarto loco inter species auaritiæ dicendum est de fraudibus negotiatorū. Et notandum est quod negotiatio bona est in se, & hominibus necessaria. Ordinauit enim Deus, ut nulla terra in omnibus sufficiat: ut cum alia terra ei subuenerit, eam chariorem habeat. Subuentio autem ista mediāte negotiatiōe fit. Sed malitia hominum adeo impleuit fraudibus negotiatiōnem, quod multi negotiatores non sunt minus mali hodie raptoribus vel usurariis. Vnde hodie impletum est quod legitur Apoca. 13. de bestia quam uidit Ioannes: Et faciet, inquit, ne quis possit vendere aut emere, nisi qui habuerit characterem, aut nomen bestia, & numerū nominis eius. Bestia quæ dicitur à uastādo, est diabolus, cuius character, siue imago est falsitas vel fraus ipse enim fuit primus mendax. Vnde Ioan. 8. Ipse est mendax, &

patet
quod
calyp
manu

O
mum
eo vil
& faci
habet
tatio
diuiti
¶ Secu
est par
fur, qu
tia, in
decal
culpa
creder
q fit i
¶ Qu
puè p

I
habe
rem, &
menf
derat
Terti
re del
Duo v
in por
dam
tripli
abon
abon
Nō v
valde
per h
que i

p atet